

Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna
w Koszalinie

Informacja
Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
miasta Koszalina za rok 2021

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH	4
2.1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
2.2. Realizacja szczepień ochronnych.....	6
2.3. Stan sanitarno-techniczny podmiotów działalności leczniczej	8
3. STAN SANITARNO-PORZĄDKOWY	12
3.1. Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia	12
3.2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	15
3.3. Stan sanitarny środków transportu publicznego	19
3.4. Gospodarka odpadami	19
4. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.....	20
4.1. Zakłady produkcji żywności, wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakłady produkcji produktów kosmetycznych.....	21
4.2. Zakłady obrotu żywnością, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi	22
4.3. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	23
4.4. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	24
4.5. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach RASFF	25
4.6. Nadzór nad obrotem grzybami świeżymi i przetworami grzybowymi.....	25
4.7. Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami i środkami masowego przekazu	25
5. ŚRODOWISKO PRACY I CHOROBY ZAWODOWE	26
5.1. Narażenie zawodowe na czynniki szkodliwe w środowisku pracy.....	26
5.2. Ocena narażenia zawodowego na czynniki rakotwórcze, mutagenne oraz szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy	27
5.3. Substancje i mieszaniny chemiczne, w tym produkty biobójcze, leki cytostatyczne i prekursorzy narkotyków	28
5.4. Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych	28
5.5. Epidemiologia chorób zawodowych.....	29
5.6. Działania profilaktyczne.....	29
6. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	31
6.1. Uczestniczenie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko ...	31
6.2. Uzgadnianie warunków realizacji przedsięwzięć	32
6.3. Uzgadnianie dokumentacji projektowej	32

6.4. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektu budowlanego	32
7. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	33
7.1. Działalność kontrolna	33
7.2. Postępowanie administracyjne	34
7.3. Ocena stanu sanitarnego nadzorowanych placówek.....	34
7.4. Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie miasta	36
8. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	36
8.1. Główne programy prozdrowotne.....	37

1. WSTĘP

W 2021 roku sytuacja epidemiczna kraju w ogromnym stopniu zdeterminowała działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w kierunku walki z rozprzestrzenieniem się zakażeń wirusem Sars Cov-V2 i na wiele tygodni spowodowała zaangażowanie w te działania większości zasobów kadrowych PSSE w Koszalinie. Jednocześnie wprowadzone przepisami prawa obostrzenia, nakazy i zakazy spowodowały konieczność sprawdzania przestrzegania ich przez przedsiębiorców na nadzorowanym terenie. Zmiany i ograniczenia w funkcjonowaniu urzędu, mające zmniejszyć ryzyko rozprzestrzeniania się wirusa zarówno wśród pracowników PSSE jak i interesantów oraz osób kontrolowanych, było przyczyną czasowego zawieszenia typowych działań nadzorowych. Z powyższych względów w roku 2021 zarówno liczba kontroli wynikających z działań poszczególnych komórek organizacyjnych znacząco się zmniejszyła. Nie było możliwe również zrealizowanie wszystkich założonych planów i zamierzeń. W 2021r. bardzo duży nacisk na działalność kontrolno - represyjną w zakresie realizowania obowiązków wynikających z wprowadzeniem na terytorium RP stanu epidemii.

Statutowe działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowane były na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Celem działań była ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. W przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych, w tym zagrożeń epidemiologicznych działa system powiadamiania alarmowego, a w sytuacji stwierdzenia żywności stanowiącej ryzyko dla zdrowia lub życia ludzi – system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt RASFF.

W celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych, Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjowała, organizowała, koordynowała i nadzorowała działalność oświatowo-zdrowotną, która objęła realizację programów edukacyjnych oraz kampanii społecznych w zakresie promocji zdrowego stylu życia.

W 2021r. zrealizowano na terenie miasta Koszalina główne kierunki działania zawarte w założonych planach tj.:

- prowadzono działania przeciwepidemiczne związane z rozprzestrzenianiem się epidemii COVID-19, obejmujących nadzór epidemiologiczny oraz działalność oświatową, a także represyjno-kontrolną związaną z przestrzeganiem nakazów obowiązujących w trakcie pandemii
- prowadzono nadzór na realizacją Programu Szczepień Ochronnych na 2021r.
- sprawowano bieżącą działalność przeciwepidemiczną w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych, w tym w szczególności COVID-19,
- sprawowano nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych
- czuwano nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli i na pływalniach,
- prowadzono nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy,

- sprawowano nadzór nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenia życia lub zdrowia ludzi,
- sprawowano nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi obiektów użyteczności publicznej oraz nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obszarze postępowania ze zwłokami i szczątkami,
- nadzorowano warunki higieniczno-sanitarne w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz wyższych uczelniach, placówkach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży, żłobkach i klubach dziecięcych oraz sprawowano nadzór w zakresie higieny procesów nauczania i wychowania,
- inicjowano, organizowano, koordynowano i nadzorowano działalność w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, upowszechniano materiały informacyjne z zakresu wpływu środków zastępczych na zdrowie ludzi.

2. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

2.1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W 2021 roku na terenie Koszalina zarejestrowano 10736 przypadków zachorowań na choroby zakaźne i zatrucia, o 6401 zachorowania więcej niż w roku 2020. Na znaczny wzrost zachorowań miało wpływ wystąpienie pandemii zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Zgłoszono 2242 przypadków grypy i zakażeń grypopodobnych, stanowi to spadek o 7072 zachorowań w odniesieniu do roku 2020. Z powodu zachorowań na choroby zakaźne hospitalizowano ogółem 464 osoby.

W 2021 roku zarejestrowano jeden przypadek zachorowania na AIDS i 1 przypadek zakażenia HIV. Jest to o 7 przypadków mniej niż w 2020 roku. Obie osoby hospitalizowano. Zarejestrowano 13 przypadków rozpoznania gruźlicy. Odnotowano cztery zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową. Z powodu chorób zakaźnych zarejestrowano ogółem 214 zgonów to jest wzrost o 130 przypadków w stosunku do 2020r.

COVID-19

W 2021 roku zarejestrowano 10456 przypadków zakażeń SARS-CoV-2 i zachorowań na Covid-19. Z powodu COVID-19 zmarło 209 osób dorosłych. Zarejestrowano 79 ognisk zakażenia SARS-CoV-2. Które wystąpiły w zakładach pracy, podmiotach leczniczych, placówkach opiekuńczych i placówkach oświatowo-wychowawczych.

Grypa sezonowa i grypa wywołana wirusem A/H1N1/

W porównaniu do roku 2020, nastąpił spadek liczby zachorowań na grypę o 7072 przypadków. W 2021r. zarejestrowano 2242, z powodu powikłań hospitalizowano dwie osoby dorosłe. Nie odnotowano zgonów.

Wirusowe zapalenie wątroby

W roku sprawozdawczym zarejestrowano trzy przypadki pojedynczych zachorowań, w tym dwa przypadki przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C oraz jeden przypadek zachorowania na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B.

Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.

Odnotowano dwa przypadki zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu. Czynnikiem etiologicznym była bakteria *Streptococcus pneumoniae*. Zachorowanie w jednym przypadku zakończyło się zgonem.

Inwazyjna choroba meningokokowa

Odnotowano jeden przypadek choroby meningokokowej pod postacią posocznicy. Czynnikiem etiologicznym była bakteria *Neisseria meningitidis* gr. C. Zachorowanie zakończone wyzdrowieniem.

Inwazyjna choroba *Haemophilus influenzae*

Nie rejestrowano zachorowań.

Borelioza z Lyme

W roku 2021 liczba zachorowań na boreliozę dotyczyła sześciu przypadków. Hospitalizowano jedną osobę z powodu neuroboreliozy.

Gruźlica

W roku 2021 zarejestrowano 13 przypadków zachorowań na gruźlicę, o cztery przypadki więcej w porównaniu do roku 2020. Wszystkie rozpoznane przypadki to gruźlica płuc. Z powodu gruźlicy prątkującej hospitalizowano siedem osób. Pozostałe osoby diagnozowano ambulatoryjnie w Poradni Gruźlicy Specjalistycznego Zespołu Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie. Odnotowano dwa zgony.

Choroby przenoszone drogą płciową

Odnotowano cztery potwierdzone badaniami laboratoryjnymi zachorowania na kiłę. Pacjentów leczono ambulatoryjnie.

Zakażenie HIV/choroba AIDS

Odnotowano jeden przypadek nowo wykrytego zakażenia wirusem HIV i jedno zachorowanie na AIDS. Obie osoby hospitalizowano.

Choroby wieku dziecięcego.

Świnka - odnotowano jeden przypadek,

Różyczka - nie rejestrowano zachorowań,

Ospa wietrzna - odnotowano spadek zachorowań z 257 przypadków w roku 2020, do 67 przypadków w roku sprawozdawczym. Najwięcej zachorowań odnotowano wśród dzieci w grupach wiekowych 1-9 lat.

Krztusiec - zarejestrowano jedno zachorowanie.

Odra - nie notowano zachorowań,

Płonica - znaczny spadek liczby zachorowań na szkarlatynę z 24 przypadków w roku 2020 do czterech zachorowań w roku sprawozdawczym.

Pokąsania

Zarejestrowano 50 osób pokąsanych, w tym 11 dzieci w wieku do lat 14. Szczepieniom p/wścieklicznie poddano siedmiu osobom. Nikogo nie hospitalizowano.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2021 roku zarejestrowano jedno ognisko rodzinne wywołane czynnikiem etiologicznym Salmonella Enteritidis. Z pięciu narażonych osób objawy wystąpiły u trzech. Prawdopodobnym źródłem zakażenia była jajecznica.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W nadzorze nad chorobami zakaźnymi zaobserwowano wzrost zachorowań w jednostkach chorobowych przenoszonych drogą pokarmową ze 114 przypadków do 123.

Znaczny wzrost zachorowań odnotowano na wirusowe zakażenia jelitowe z 22 przypadków do 39 w roku sprawozdawczym. W 14 przypadkach czynnikiem etiologicznym były rotawirusy, w pięciu adenowirusy, w 13 norowirusy, natomiast w pozostałych siedmiu przypadkach nie określono czynnika etiologicznego. 25 przypadków dotyczyło dzieci do lat dwóch. Hospitalizowano 27 osób, w tym 15 dzieci do lat dwóch.

Wśród zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella zaobserwowano spadek z 18 przypadków w 2020 roku do 12 zachorowań w 2021 roku.

Czynnikiem etiologicznym była pałeczka Salmonella z różnej grupy serologicznej w tym:

- osiem przypadków Enteritidis,
- trzy przypadki z grupy D.O.
- jeden przypadek z grupy B.O.

Odnotowano jedno ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołanego pałeczką Salmonella.

Zarejestrowano trzy przypadki bakteryjnego zakażenia jelitowego wywołanego przez Clostridium difficile.

Nastąpił spadek liczby zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, ze 74 przypadków w 2020 roku do 69 zachorowań w roku 2021. W 29 przypadkach zachorowania dotyczyły dzieci do lat dwóch. Wszystkie przypadki leczono w warunkach ambulatoryjnych.

2.2 Realizacja szczepień ochronnych.

Szczepienia ochronne realizowało 20 świadczeniodawców w 28 punktach szczepień. Z powodu sytuacji epidemiologicznej związanej z epidemią COVID-19 w podległych podmiotach leczniczych przeprowadzono 22 kontrole.

Zakres kontroli obejmował dystrybucję preparatów szczepionkowych, realizację obowiązkowych szczepień ochronnych, zgłaszanie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz środowisk opornych. Nie stwierdzono uchybień, dotyczących opóźnień w realizacji szczepień ochronnych.

Propagowano również szczepienia zalecane. Profilaktycznie zaszczepiono przeciw tężcowi ogółem 2352 osoby /mniej o 341 niż w roku ubiegłym/, w tym w poszczególnych

grupach wiekowych: 0-19 lat – 21 dzieci i młodzieży, 20-30 lat– 295 osób, 30 lat i powyżej – 2036 osoby.

Przeciwno grypie ogółem zaszczepiono 6620 osób, o 880 więcej w stosunku do roku 2020, w tym w poszczególnych grupach wiekowych: 0-4 lat – 21 dzieci, 5-14 lat – 56 dzieci, 15-64 lat– 1927 osoby, 65 i powyżej – 4916 osób.

Wzorem lat ubiegłych Urząd Miasta Koszalina finansował zakup szczepionek przeciwno grypie, którymi zaszczepiono 2523 osób powyżej 65 roku życia. o 62 osoby więcej w porównaniu do roku 2020.

Liczba osób, z podziałem na grupy wiekowe, zaszczepionych na choroby/szczepienia obowiązkowe w grupach ryzyka lub zalecane, przeciw której wykonywano szczepienie przedstawia się następująco:

- błonica - 53 osób w wieku: 20-29 lat – 4, 30+ - 49 osób; (mniej o 7 przypadków niż w roku 2020),
- krztusiec- 41 osób, w wieku: 20-29 lat– 5 osób, 30+ – 36 osób; (o 8 osób więcej w stosunku do roku ubiegłego)
- poliomyelitis- 25 osób w wieku: 20-29 lat– 3 osoby, 30+ – 22 osoby (o 17 mniej niż w roku 2020).
- dur brzuszny - ogółem 49 osoby w wieku 20+ (mniej o 4 w stosunku do ubiegłego roku),
- kleszczowe zapalenie mózgu - 271 osób w tym: 0-19 lat – 35 osób, 20+ – 236 osób. (więcej o 155 osób niż w roku 2020),
- ospa wietrzna – 416 osób w grupach wiekowych; 0-11 lat – 415 dzieci, 20+ - 1 osoba (więcej o 36 osób w stosunku do roku ubiegłego),
- zakażenie Neisseria meningitidis – 212 osób, w tym; 0-19 lat – 202 dzieci, 20+ – 10 osób, (więcej o 15 osób w porównaniu do 2020 roku),
- Streptococcus pneumoniae – 176 osób, w tym w wieku: 0-19 lat – 1 dziecko, 20-29- 1 osoba, 30+ – 176 osób,
- wirusowe zapalenie wątroby typu A - 54 osoby w tym; 0-19 lat – 11 dzieci, 20+ – 43 osoby (o 179 mniej niż w roku 2020),
- zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego – ogółem 418 osób, w tym 408 dziewczynek z rocznika 2007 oraz 10 osób dorosłych. Szczepienia realizowane w ramach kolejnej realizacji programu zdrowotnego pod nazwą „Szczepienia profilaktyczne przeciwno rakowi szyjki macicy – wirus HPV”, finansowanego przez Urząd Miasta Koszalina.

Wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych utrzymuje się na zadowalającym poziomie.

Niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły u dzieci po podaniu pojedynczej szczepionki lub po jednoczasowym podaniu kilku preparatów szczepionkowych. W roku 2021 zgłoszono ogółem trzy przypadki łagodne, dwa przypadki poważne, w tym odnotowano jedną hospitalizację niepożądanych odczynów poszczepiennych, które wystąpiły po podaniu następujących preparatów szczepionkowych:

- Bexsero - dwa przypadki

- MMRvaxPro - dwa przypadki
- Varivax – jeden przypadek

U dzieci niepożądane odczyny poszczepienne objawiały się:

- temperaturą 39,5°C- 40,5°C,
- biegunką,
- dreszczami,
- wykwitami o charakterze pęcherzyków, grudek, plamek rumieniowo-obrzękowych oraz –
- ogólnymi reakcjami alergicznymi,
- obrzękiem powiek, zaczerwienieniem policzków,
- bolesnością w miejscu podania preparatu.

Nastąpił pełny powrót do zdrowia u dzieci

W przypadku szczepień ochronnych przeciwko COVID-19 odnotowano 21 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym dwa ciężkie, gdzie w jednym konieczna była hospitalizacja pacjenta. Zgonów po szczepieniu przeciw COVID-19 nie odnotowano.

2.3 Stan sanitarno-techniczny podmiotów działalności leczniczej.

W 2021 roku zewidencjonowano 414 podmiotów leczniczych, w tym:

- siedem szpitali, hospicjum,
- dwa Zakłady Pielęgnacyjno – Opiekuńcze zlokalizowane przy MSWiA Koszalin oraz Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie,
- 73 podmioty lecznicze ambulatoryjne,
- 264 praktyk lekarskich,
- 50 innych placówek, w tym (gabinety medycyny naturalnej, gabinety rehabilitacyjne, gabinet higieny jamy ustnej, gabinety protetyczne, punkty poboru materiału).

Wydano ogółem cztery decyzje administracyjne i cztery decyzje płatnicze.

2.3.1 Stan techniczny podmiotów działalności leczniczej.

Szpitala

W 2021 roku na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie zewidencjonowanych było siedem szpitali:

1. Szpital Wojewódzki - Koszalin ul. Chałubińskiego 7,
2. AFFIDEA ONKOTERAPIA Sp. z o.o. w Warszawie Pl. Europejski 2, Szpital w Koszalinie ul. Chałubińskiego 7,
3. Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc - Koszalin ul. Niepodległości 44-48,
4. Prywatna Lecznica Chirurgiczna "PRAXIS" - Koszalin ul. Armii Krajowej 7,
5. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "UROMED" - Koszalin ul. Głowackiego 7,
6. Pro Beauty Koszalin ul. Głowackiego 7,
7. MSWiA Koszalin, ul. Szpitalna 2.

Szpital Wojewódzki w Koszalinie przy ulicy Chałubińskiego 7

Ukończono modernizację pawilonu dziecięcego i oddano do użytku: Oddział Intensywnej Opieki Medycznej, Oddział Chirurgii Dziecięcej, pomieszczenia Bloku Operacyjnego, pracownie RTG i USG, Oddział Dzieci Starszych, Oddział Dzieci Młodszych, SOR dziecięcy z Izbą Przyjęć. Oddano do użytku Pracownię Endoskopii zlokalizowaną w pomieszczeniach po byłym bloku Operacyjnym Chirurgii Ogólnej oraz po modernizacji Oddział Obserwacyjno-Zakaźny.

Przeprowadzono niewielkie remonty i naprawy, wynikające z wydanych decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie. Z uwagi na prowadzone prace remontowe na terenie szpitala oraz w związku z trwającą epidemią do pomieszczeń przy ul. Wenedów w Koszalinie zostały przeniesione: Poradnia Chorób Zakaźnych i Hepatologiczna, Poradnia hematologiczna, stopy cukrzycowej i Diabetologiczna oraz Dermatologiczna.

Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie ul. Niepodległości 44-48

W 2021 roku zorganizowano pracownię Tomografii Komputerowej oraz przeprowadzono kapitalny remont w pomieszczenia higieniczno-sanitarne przy Izbie Przyjęć. Szatnię dla personelu doposażono w pomieszczenie higieniczno-sanitarne z natryskiem, umywalką i WC.

Prywatna Lecznica Chirurgiczna "PRAXIS" w Koszalinie ul. Armii Krajowej 7

W 2021 roku w obiekcie nie prowadzono prac remontowych. Zakład obejmował ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz stacjonarne i całodobowe świadczenia szpitalne.

AFFIDEA ONKOTERAPIA Sp. z o.o. w Warszawie Plac Europejski 2– Szpital w Koszalinie ul. Chałubińskiego 7

W 2021 roku w obiekcie prac remontowych nie prowadzono. Placówka obejmowała świadczenia zdrowotne szpitalne, ambulatoryjne i terapeutyczne.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "UROMED" w Koszalinie ul. Głowackiego 7

Podmiot obejmował świadczenia zdrowotne ambulatoryjne oraz całodobowe świadczenia szpitalne.

MSWiA Koszalin, ul. Szpitalna 2

W obiekcie funkcjonuje Oddział Chirurgiczny 8-łóżkowy z Blokiem Operacyjnym, Oddział Wewnętrzny przeznaczony na 22 łóżka, 4-łóżkowy Zakład Opiekuńczo-Pielęgnacyjny dla osób przewlekle wentylowanych mechanicznie. Placówka obejmowała świadczenia zdrowotne w ramach POZ oraz specjalistyczne i stacjonarne oraz całodobowe świadczenia szpitalne.

Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego MEDISON w Koszalinie ul. Sarzyńska 9

Placówka obejmowała świadczenia zdrowotne stacjonarne inne niż szpitalne oraz świadczenia ambulatoryjne.

Przychodnie, poradnie i ambulatoria

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie, działały 84 placówki leczenia otwartego. W trakcie przeprowadzanych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

W budynku przychodni przy ul. Monte Casino 13 przeprowadzono remont w pomieszczeniach: ogólnodostępnych, Poradni Dziecięcej NZOZ „RODZINA” oraz poczekalni NZOZ „MULTIMED”. Wszystkie remonty zostały przeprowadzone w związku z wszczętymi postępowaniami administracyjnymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie w stosunku do Zarządu Budynków Mieszkalnych w Koszalinie ul. Połczyńska 24.

Indywidualne praktyki lekarskie

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie, działały 264 praktyki lekarskie, w tym jedna grupowa praktyka lekarska oraz 22 inne placówki, w tym (gabinety medycyny naturalnej, gabinety rehabilitacyjne, gabinet higieny jamy ustnej). W 2021r. w skontrolowanych praktykach nieprawidłowości nie stwierdzono.

2.3.2 Utrzymanie bieżącej czystości i porządku

Oddziały Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie sprzątane były przez personel własny, podlegający bezpośrednio poszczególnym pielęgniarkom koordynującym lub oddziałowym. Zespół Higieny Szpitalnej posiadał wydzielone pomieszczenia, wyposażone w pralnicę automatyczną. Mopy i ścierki, stosowane przez personel oddziałów przekazywano do Konsorcjum Pralniczego w Gdyni.

W Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie utrzymaniem bieżącej czystości oddziałach i pracowni endoskopowej zajmował się personel własny placówki. W Poradni sprzątała firma zewnętrzna. Mopy i ścierki po użyciu przekazywano do prania w Zakładzie Usług Pralniczych w Mielenku.

W placówce MSWiA w Koszalinie przy ul. Szpitalnej 2 utrzymaniem bieżącej czystości zajmował się personel własny placówki. Każda komórka organizacyjna posiadała własny sprzęt, oddzielny dla oddziałów, bloku operacyjnego, poradni specjalistycznych. Pranie mopów odbywało się we własnym zakresie w pralnicy firmy GREENPOL.

W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „UROMED”, Prywatnej Lecznicy Chirurgicznej „PRAXIS” oraz Pro Beauty Sp. z o.o. sprzątał personel zatrudniony przez te placówki.

W Affidea Międzynarodowe Centrum Onkologii w Koszalinie utrzymaniem czystości zajmowała się firma zewnętrzna, która posiada wydzielone pomieszczenie porządkowe na terenie placówki.

W przypadku obiektów ambulatoryjnych gabinety i pomieszczenia wchodzące w ich skład sprzątano we własnym zakresie lub wykonywały to osoby zatrudnione przez świadczeniodawców.

Gromadzenie odpadów

We wszystkich placówkach zarówno ambulatoryjnych jak i stacjonarnych gromadzenie odpadów medycznych odbywało się selektywnie z podziałem na odpady medyczne zakaźne, w tym covid-19 oraz niebezpieczne inne niż zakaźne. Gromadzone były w pojemnikach i workach kolorystycznie dobranych do rodzaju odpadów. Odbiór odpadów odbywał się przez firmy specjalistyczne. Nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie nie stwierdzono.

2.3.3 Sterylizacja i dezynfekcja

Sterylicacja

W Szpitalu Wojewódzkim w Koszalinie wyjąławianie narzędzi i materiału opatrunkowego odbywało się w Centralnej Sterylizatorni metodą pary wodnej w nadciśnieniu w trzech przelotowych autoklawach i jednym sterylizatorze plazmowym. Narzędzia sterylizowano w pakietach i rękawach papierowo-foliowych oraz kontenerach sterylizacyjnych, zestawami narzędzi i jednostkowo. Na bieżąco prowadzono wewnętrzną kontrolę procesów sterylizacji. Przebadano wszystkie urządzenia.

Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc posiada dwa autoklawy zlokalizowane w pracowni endoskopowej i laboratorium analitycznym. Awarii nie odnotowano.

W Prywatnej Lecznicy Chirurgicznej "PRAXIS", Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej "UROMED" oraz w AFFIDEA Międzynarodowe Centrum Onkologii przeprowadzono systematyczne badania biologiczne. We wszystkich szpitalach wykonujących sterylizację każdy cykl badano testami chemicznymi.

Pro Beauty Sp. z o.o. pracuje w oparciu o sprzęt medyczny należący do NZOZ UROMED. W obiekcie MSWiA przy ul. Szpitalnej 2 w Koszalinie działała sterylizatornia lokalna, która wykonywała usługi wyłącznie na potrzeby Poradni. Narzędzia wielorazowego użycia z Oddziałów i Bloku Operacyjnego przekazywane były do wyjąławiania w Centralnej Sterylizatorni Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Słupsku. Niepubliczny Zakładu Opieki Zdrowotnej "MEDiSON" Oddział Psychiatryczny pracował wyłącznie w oparciu o sprzęt jednorazowy.

Gabinety o profilu zabiegowym, posiadały na wyposażeniu wyłącznie sterylizatory parowe. W ramach wewnętrznej kontroli skuteczności procesów sterylizacji metodą biologiczną na zarejestrowanych 112 urządzeń, przebadano 69 urządzeń. Wykonano 123 badania. Monitoring w postaci zakładania pasków chemicznych wieloparametrowych w dwóch reprezentatywnych pakietach oraz w każdym pakiecie z narzędziami chirurgicznymi, prowadzono dla każdego cyklu.

Dezynfekcję narzędzi prowadzono w oparciu o preparaty o szerokim spektrum działania. Preparaty robocze przygotowywano w gabinetach.

W większości do systemów ssących w gabinetach stomatologicznych stosowano właściwe środki dezynfekcyjne. Dekontaminację powierzchni dotykowych prowadzono dezynfektantami gotowymi. Powierzchnie bezdotykowe dezynfekowano preparatami opartymi na chlorze. Na wyposażeniu stanowisk do mycia i dezynfekcji rąk znajdowały się specjalistyczne antyseptyki.

Dezynfekcja

W stosunku do roku ubiegłego nie zmienił się sposób dezynfekcji sprzętu zarówno w pracowniach endoskopowych jak i gabinetach zabiegowych zlokalizowanych w oddziałach oraz w centralnej sterylizatorni. Sprzęt wielorazowego użycia dezynfekowano tylko w Bloku Operacyjnym Oddziału Okulistyki, w pozostałych oddziałach narzędzia przekazywano do Centralnej Sterylizatorni. Sporadycznie narzędzia poddawano wstępnej dezynfekcji odpowiednim preparatem. Dezynfekcję powierzchni wykonywano preparatami o szerokim spektrum działania z podziałem na dezynfektanty do stosowania w przypadku powierzchni skażonych materiałem biologicznym. Preparaty dezynfekcyjne dobrane były odpowiednio do dekontaminacji powierzchni dotykowych i bezdotykowych oraz skażonych materiałem biologicznym.

3. STAN SANITARNO - PORZĄDKOWY

3.1. Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę na terenie Koszalina realizowane było z wodociągu, o produkcji 10.000 – 100.000 m³/d, którego zarządcą są Miejskie Wodociągi i Kanalizacja sp. z o. o. w Koszalinie.

Wpływ na jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi miały: sposób jej uzdatniania oraz sposób dystrybucji, a zwłaszcza stan techniczny sieci wodociągowej, okres eksploatacji i rodzaj użytych materiałów. W nadzorowanych wodociągach prowadziło się przede wszystkim tradycyjne procesy uzdatniania wody takie jak napowietrzanie, filtrację i okresowo dezynfekcję w przypadku wystąpienia zanieczyszczenia mikrobiologicznego i/lub przeciwko wtórnemu zanieczyszczeniu wód.

Jakość wody u konsumenta, szczególnie w przypadku interwencji badana była z punktów poboru wody w lokalach mieszkalnych. Na jej jakość wpływ miał w dużej mierze stan wewnętrznej instalacji wodociągowej. Istotny wpływ na jakości wody miała również ilość zużytej wody u odbiorcy końcowego.

Dobowe zużycie wody z przedmiotowego wodociągu wynosi 22107 m³/d . Zaopatrywał w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi 98 916 osób. Stacje uzdatniania wody i sieć wodociągowa znajdowały się w Koszalinie i na terenie gminy Manowo.

Stacje wodociągowe posiadały wydzieloną strefę ochrony sanitarnej bezpośredniej i pośredniej. W strefie bezpośredniej znajdowały się urządzenia i zabudowa związane z pracą stacji wodociągowych.

Przekroczenia dopuszczalnych parametrów jakości wody

W 2021r. jakość wody przeznaczonej do spożycia odpowiadała stawianym jej wymaganiom i była bezpieczna dla konsumentów. Przekroczeń za dany rok nie odnotowano.

Ocena jakości wody

Na terenie Koszalina występują studnie głębinowe, z których ujmowana jest woda do zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Ujmowana woda charakteryzuje się stabilnym składem fizykochemicznym. Podstawowym zanieczyszczeniem tej wody jest ponadnormatywna zawartość żelaza i manganu. W związku z powyższym procesami w technologii uzdatniania wody to filtracja i napowietrzanie, w celu usunięcia zawyżonej zawartości związków żelaza i manganu w wodzie. Analiza jakości wody w Koszalinie, pod względem mikrobiologicznym, nie nakładała obowiązku na zarządcę, stosowania procesu stałego chlorowania wody, gdyż badania te nie wykazały obecności bakterii powyżej dopuszczalnej normy.

W 2021r. przedstawiciele Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie do badań laboratoryjnych pobrali cztery próbki wody w kierunku zawartości izotopu cezu 137 (Cs-137), oraz dwie próbki wody w ramach interwencji. Interwencje nie potwierdziły się. Inspekcja sanitarna nie podejmowała działań związanych z poborem próbek wody z nadzoru, z uwagi na brak wystąpienia przekroczeń mikrobiologicznych czy fizykochemicznych badanych parametrów.

Na koniec 2021 roku, jakość wody przeznaczonej do spożycia odpowiadała stawianym jej wymaganiom i była bezpieczna dla zdrowia konsumentów.

Zgodnie z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294) zarządca wodociągów, realizował kontrolę wewnętrzną jakości wody przeznaczonej do spożycia, a sprawozdania z badań prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej przekazywane były Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Koszalinie w terminie 30 dni od dnia ich sporządzenia.

Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Koszalinie w roku 2021 pobrały 80 próbek wody do badań w zakresie parametrów z grupy A lub B oraz w ramach kontroli wewnętrznych zakładu. Wyniki te przekazano do oceny Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Koszalinie. Oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonywano w formie wydania okresowego orzeczenia po uzyskaniu sprawozdań z badań. Inspekcja Sanitarna w Koszalinie kontrolowała częstotliwość prowadzonych badań przez zakład, przeanalizowano wyniki z badań próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i stwierdzono, że częstotliwość tych badań jest większa od wymaganej, a jakość próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi badana w ramach kontroli wewnętrznej nie była kwestionowana. Badania prowadzono głównie w laboratorium zakładowym Miejskich Wodociągów i Kanalizacja Sp. z o. o. w Koszalinie ul. Żwirowa 14, posiadającym decyzję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie, do prowadzenia badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ograniczonym zakresie. Parametry jakości wody, które nie mogą być badane w miejscowym laboratorium zlecano akredytowanemu laboratorium SGS Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Pszczynie.

Awarie

Zarządca wodociągu zgłaszał awarie, wiążące się z krótkotrwałymi odcięciami wody. Odcięcia występowały głównie podczas modernizacji sieci, dokonywania nowych przyłączy lub awarii na sieci wodociągowej. W roku 2021 nie prowadzono prac modernizacyjnych stacji uzdatniania.

Badania jakości ciepłej wody

Kontrola jakości ciepłej wody na terenie Koszalina obejmowała pobór czterech próbek wody w jednym obiekcie, ze ściśle określonych miejsc instalacji wewnętrznej: na wypływie ze zbiornika ciepłej wody, w punkcie czerpalnym najdalej położony od zbiornika ciepłej wody, w miejscu powrotu wody do podgrzewacza, oraz punktach pośrednich (ilość punktów czerpalnych zależna była od wielkości, długości instalacji wewnętrznej w budynku). Częstotliwość pobierania tych próbek określona została w załączniku nr 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 07 grudnia 2017r. (Dz. U. z 2017r., poz. 2294). Jednakże w przypadku stwierdzenia przekroczeń dla obecności bakterii Legionella w sieci, częstotliwość tych badań była wzmożona.

W roku 2021 kontrolą objęto pięć szpitali na terenie miasta Koszalin – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „UROMED”, Prywatną Lecznicę Chirurgiczną „PRAXIS”, Szpital Wojewódzki w Koszalinie, Specjalistyczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc, Affidea Onkoterapia oraz jeden podmiot leczniczy Środkowopomorskie Centrum Zdrowia Psychicznego „MEDISON”. W dwóch obiektach tj. Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „UROMED” oraz Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc jakość ciepłej wody użytkowej była kwestionowana. Wobec zarządców obiektu wszczęto postępowanie administracyjne. Zarządcy obiektów w trybie pilnym podjęli działania naprawcze mające na celu poprawę jakości ciepłej wody. Powtórne badania nie potwierdziły obecności bakterii Legionella w Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc. W związku z powyższym postępowanie prowadzone wobec tego obiektu umorzono na etapie zawiadomienia. Z kolei w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „UROMED” powtórne badanie nie wykazały poprawy jakości ciepłej wody użytkowej, co doprowadziło do wydania w dniu 31.12.2021r., decyzji nr 678/2021 nakazującej doprowadzenie jakości ciepłej wody do wymagań określonych w zał. nr 5 „Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda” rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017r. w sprawie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294), w terminie do dnia 16.01.2022r.

W 2021r., próbki ciepłej wody użytkowej pobrano również w Domu Pomocy Społecznej w Koszalinie, w Hospicjum w Koszalinie oraz internacie Szkoły Muzycznej w Koszalinie. Wobec dwóch zarządców wszczęto postępowanie administracyjne na poprawę jakości ciepłej wody oraz wydano decyzje administracyjne z terminem wykonania do 31.01.2022r. dla: Domu Pomocy Społecznej w Koszalinie oraz Hospicjum im. św. Maksymiliana Kolbego w Koszalinie przy ulicy Zdobywców Wału Pomorskiego 80.

W 2021r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wpłynęły dwie interwencje dotyczące jakości ciepłej wody. Badań dokonano w ramach kontroli urzędowej w budynkach mieszkalnych przy ulicy Franciszkańskiej oraz Wróblewskiego. Jakość ciepłej

wody kwestionowana była z uwagi na wysokie przekroczenia bakterii Legionella w budynku mieszkalnym przy ulicy Franciszkańskiej 112b. Wydano decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności, w ślad za którą zarządca spółdzielni przystąpił do działań naprawczych. Powtórne badania nie potwierdziły obecności bakterii Legionella w badanych próbkach.

W przypadku kwestionowanej jakości ciepłej wody zarządcy obiektów dokonywali, w ramach działań naprawczych, przeglądu instalacji, wymiany deszczownic prysznicowych, ich czyszczenia oraz dezynfekcję chemiczną instalacji ciepłej wody.

Na podstawie analizy czynników technicznych ryzyka skażenia wody w instalacjach wodociągowych stwierdzono, że najważniejszym czynnikiem sprzyjającym namnażaniu się bakterii z grupy Legionella sp. w instalacji wody ciepłej jest stagnacja wody w przewodach doprowadzających, środowisko tlenowe, osady, szlam, rdza, zgorzliny i materiały organiczne. W takich przypadkach wskazane były procedury uruchamiania przepływu z odpowiednią częstotliwością w punktach czerpalnych, nieużytkowanych dłużej niż 7 dni oraz zapewnienie w każdym punkcie czerpalnym temperatury wody 55 °C po 30 sekundach wypływu.

3.2 Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Domy pomocy społecznej:

Z uwagi na trwanie pandemii COVID-19 ograniczono kontrole w placówkach Domów Pomocy Społecznej. Kontrole prowadzone były w zakresie wdrożenia procedur mających na celu utrzymanie reżimu sanitarnego w celu zminimalizowanie rozprzestrzeniania się zakażeń COVID-19 w placówkach. PPIS w Koszalinie współpracował z dyrektorami DPS oraz przekazując zalecenia/wytyczne mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 w placówkach. W przypadku podejrzenia zakażenia wirusem SARS-Cov-2 zalecono wykonanie badania genetycznego u pacjentów czy też pensjonariuszy. Na bieżąco monitorowano stan zdrowia pracowników i pensjonariuszy oraz liczbę wykonanych testów/badań w kierunku SARS-CoV-2 w tych placówkach.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu

W roku 2021 nadzorem sanitarnym objęto 17 zakładów fryzjerskich, 21 zakładów kosmetycznych, jeden zakład tatuażu, cztery zakłady odnowy biologicznej oraz trzy inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu etc..

Bieżący stan sanitarno- porządkowy w większości obiektów był zachowany. Ogółem w jednym salonie kosmetycznym nałożono mandat karny na kwotę 500zł. na osobę odpowiedzialną za zły stan sanitarno-higieniczny oraz nieprawidłowe postępowanie narzędziami wielokrotnego użytku oraz z odpadami niebezpiecznymi.

W pozostałych skontrolowanych obiektach stan sanitarno-porządkowy był zachowany. Obecnie zakłady fryzjerskie i kosmetyczny korzystają głównie z bielizny jednorazowego użytku, odstępując tym samym od użytkowania bielizny wielokrotnego użycia. Narzędzia oraz powierzchnie gładkie i zmywalne dezynfekowane były preparatami do

tego celu przeznaczonymi (roztwór roboczy przygotowywał personel). W skontrolowanych salonach kosmetycznych sterylizacja narzędzi wielokrotnego użytku prowadzona była we własnym zakresie, w autoklawie znajdującym się na stanie obiektu. Podczas przeprowadzanych kontroli analizowano karty przekazywania odpadów do utylizacji. Odpady medyczne z skontrolowanych gabinetów kosmetycznych odbierane były przez wyspecjalizowane firmy i spalane w spalarni. W zakładach odnowy biologicznej nie stwierdzono uchybień sanitarno – porządkowych.

Baseny kąpielowe

Pod nadzorem PPIS w Koszalinie znajdowały się pływalnie zarządzane przez Zarząd Obiektów Sportowych Sp z o.o. Koszalin z siedzibą przy ul. Rolnej 14. Pływalnie usytuowane były w Koszalinie przy ul. Jedności 4 „Pływalnia miejska” i przy ul. Rolnej 14 „Park Wodny”.

Obowiązujące rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 poz. 2016 ze zm.) nakłada obowiązek na zarządców pływalni poprzez: dokonywanie oceny jakości wody w nieckach basenowych, prowadzenie bieżącej obserwacji jakości wody na pływalni, prowadzenie zapisów ze stwierdzonych widocznych zanieczyszczeń i innych nieprawidłowości, oraz okresu wyłączenia z użytkowania pływalni, udokumentowania nadzoru pracy urzędów oraz rejestrowania wyników pomiaru jakości wody oraz systematycznych i udokumentowanych badań jakości wody zgodnie z przyjętym harmonogramem. Zarządzający pływalnią realizowali obowiązek zamieszczania komunikatów o ostatniej ocenie jakości wody basenowej, spełnieniu przez wodę na pływalni wymagań określonych w rozporządzeniu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie, w 2021r. prowadził nadzór sanitarny nad jakością wody basenowej w pływalniach z częstotliwością raz rok. Pobrano w sumie siedem próbek wody basenowej z nadzoru, z pływalni. W dwóch z nich stwierdzono obecność bakterii *Pseudomonas* oraz zawyżoną ogólną liczbę mikroorganizmów w ilości powyżej 300 jtk. Zarządca pływalni w trybie pilnym podjął działania naprawcze. Powtórne badania nie wykazały już przekroczeń obowiązujących norm.

W 2021 r. pobrano także w ramach kontroli urzędowej sześć próbek ciepłej wody z natrysków zamontowanych przy basenie, żadnej nie zakwestionowano.

W harmonogramie na rok 2021 rok zaplanowano pobór łącznie 17 próbek wody z niecek basenowych na terenie Parku Wodnego w Koszalinie oraz na terenie Pływalni Miejskiej przy ulicy Głowackiego w Koszalinie. Ze względu na ogłoszenie stanu epidemii w Polsce oraz zamknięcie basenów kąpielowych nie pobrano wszystkich zaplanowanych próbek wody. Zarządca pływalni również na ten czas zawieszał realizację harmonogramu w ramach kontroli wewnętrznej poboru próbek wody basenowej.

Zarządca pływalni z początkiem roku 2021 opracował harmonogram badań jakości wody basenowej z uwzględnieniem zakresu badań i uzgodnił go z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Koszalinie.

Kąpielisko do kąpeli

W 2021r. pod nadzorem PPIS w Koszalinie było jedno kąpielisko do kąpeli „Wodna Dolina”, którego zarządcą był Zarząd Obiektów Sportowych w Koszalinie, utworzone zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Koszalinie na zbiorniku retencyjnym w Koszalinie przy ulicy Sybiraków. Harmonogram poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej realizowany przez organizatora kąpieliska uzgodniony został z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Koszalinie. Harmonogram ten uwzględniał terminy pobierania i zakres analizy dla nie mniej niż trzech próbek w sezonie kąpielowym w okresie funkcjonowania kąpieliska. Uzgodnienie to obejmowało również wyznaczenie punktów poboru wody w kąpieliskach.

Badania jakości wody do kąpeli realizowane były zarówno przez zarządcę kąpieliska (w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody) jak i przez przedstawicieli inspekcji sanitarnej z urzędu. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie, w ramach urzędowej kontroli jakości wody, dokonał poboru próbek wody do badań laboratoryjnych z kąpieliska „Wodna Dolina”. W trakcie trwania sezonu kąpielowego pobrano kolejne cztery próbki wody przeznaczonej z kąpieliska. Przedmiotowe badania zostały wykonane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie w momencie uzyskania niewłaściwej jakości wody przeznaczonej do kąpeli, a co za tym idzie po wydaniu decyzji orzekających o braku przydatności wody do kąpeli. W sezonie kąpielowym 2021 wydano łącznie trzy decyzje orzekające o braku przydatności wody do kąpeli z kąpieliska „Wodna Dolina” w Koszalinie. W ramach kontroli wewnętrznej zarządca kąpieliska pobrał sześć próbek wody do badania, z czego trzy z nich były kwestionowane.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie, na podstawie wyników z badań wody w kąpielisku, dokonywał bieżącej oceny jakości wody o spełnieniu wymagań. Bieżącą, wizualną ocenę jakości wody w kąpieliskach prowadzono systematycznie przez ratowników wodnych, polegającą na ocenie występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób. Informowanie kąpiących się osób o jakości wody w kąpielisku odbywało się na tablicach informacyjnych ustawionych przy wejściu na kąpielisko. W sezonie letnim 2021r. dokonano kontroli sanitarnej kąpieliska. Jego stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Kąpielisko „Wodna Dolina” ujęte było w ogólnokrajowym serwisie kąpieliskowym, zaś jego dane aktualizowano na bieżąco, w trakcie trwania sezonu letniego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie na podstawie §5 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieliska (Dz. U. z 2019r. poz.255) przeprowadził klasyfikację jakości wody w kąpielisku, na podstawie czterech sezonów kąpielowych. Jakość wody w kąpielisku w sezonie kąpielowym sklasyfikowano jako niedostateczną.

Zarządca w ramach podjęcia czynności mających na celu zapobieganie narażeniu osób kąpiących się na działanie zanieczyszczeń oraz obniżenia ryzyka zanieczyszczenia w dniu 11.08.2021r. zorganizował spotkanie w Urzędzie Miejskim w Koszalinie na szczęblu Organów mogących mieć wpływ na poprawę jakości wody, gdzie omówiono sprawy zanieczyszczenia

wód Dzierżęcinki i zbiornika retencyjnego. Na spotkaniu ustalono, że Wody Polskie zinwentaryzują wszystkie wyloty na rzece Dzierżęcince, w celu weryfikacji ewentualnych niekontrolowanych zrzutów mogących mieć wpływ na jakość wody w kąpielisku. Ponadto uzgodniono możliwość upuszczania wody do niewielkich wahań poziomów wody tak, aby nastąpiła jej wymiana oraz zwiększenie przepływu. Zarząd Obiektów Sportowych w Koszalinie zwiększy w roku następnym częstotliwość badań wody w kąpielisku tak aby raz w tygodniu uzyskać sprawozdanie z badań laboratoryjnych.

Dworce kolejowe i autobusowe

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie znajduje się jeden dworzec autobusowy i jeden dworzec kolejowy w Koszalinie.

Dworzec PKS w Koszalinie posiada poczekalnię, toaletę ogólnodostępną, która przystosowaną dla osób niepełnosprawnych oraz miejsca postojowe dla podróżnych. Kontrole przeprowadzone w ustępie ogólnodostępnym, dzierżawionym przez osobę fizyczną, nie wykazały nieprawidłowości co do stanu sanitarno-porządkowego. Pomieszczenia dworca sprzątane są na bieżąco przez firmę zewnętrzną.

Dworzec PKP w Koszalinie posiadał zamontowane dwie windy dla niepełnosprawnych ułatwiające dotarcie pasażerom na perony. Ustęp ogólnodostępny zlokalizowany w pomieszczeniach dworca PKP, dzierżawiony jest przez osobę prywatną. W trakcie kontroli nie stwierdzono zastrzeżeń do stanu sanitarno-porządkowego toalet.

Stan sanitarny bazy noclegowej

Hotele

W 2021r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie były cztery hotele. W 2021 roku skontrolowano jeden hotel, w którym nie stwierdzono nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego (hotel po remoncie). Ze względu na ogłoszony stan epidemii oraz wdrożony reżim sanitarny pozostałe obiekty hotelarskie kontrolowano jedynie pod względem wynajmowania noclegów w oparciu o obowiązujące w czasie epidemii obostrzenia, ograniczenia, nakazy i zakazy. Kontrole były prowadzone również w asyście policji.

Motele

Pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej był jeden obiekt, który w roku sprawozdawczym skontrolowano pod względem realizacji obowiązujących w tym czasie pandemii obostrzeń, ograniczeń, nakazów i zakazów. Kontrole były prowadzone również w asyście policji.

Inne obiekty, w których świadczone były usługi hotelarskie

W roku 2021 skontrolowano dwa obiekty. W jeden oceniono stan sanitarno-higieniczny, drugi przy współpracy z Policją w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń, zakazów, nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w Polsce.

Ustępy publiczne

Na terenie Koszalina nadzorowanych jest sześć ustępów publicznych, z jeden dzierżawi osoba fizyczna, a pięć należy do Administracji Budynków Mieszkalnych ul.

Poławska 24 w Koszalinie, a jest dzierżawiona przez firmę zewnętrzną. Za stan tych toalet odpowiadali dzierżawcy obiektów. Ustępy publiczne skontrolowano w roku bieżącym, nie stwierdzając niewłaściwego stanu sanitarno- porządkowego. Kontrolą objęto również cztery ustępy ogólnodostępne zlokalizowane w centrach handlowych, których stan sanitarno- porządkowy był prawidłowy.

Tereny rekreacyjne

W okresie sprawozdawczym nie kontrolowano piaskownic ogólnodostępnych na terenie miasta Koszalina.

Cmentarze i przewóz zwłok

W ewidencji Sekcji Higieny Komunalnej był jeden cmentarz w Koszalinie, na terenie którego znajdowało się krematorium i kaplica.

W Koszalinie działają trzy zakłady pogrzebowe posiadające środki transportu przystosowane, zgodnie z obowiązującymi wymogami, do przewozu zwłok. Wszystkie zakłady pogrzebowe posiadają krematoria, chłodnie oraz wdrożone procedury postępowania ze zwłokami ludzkimi. Kontrolowano pracowników Zakładów Pogrzebowych w zakresie prawidłowego prowadzenia procesu ekshumacji. Przeprowadzono trzy kontrole ekshumacyjne. W roku 2021 wydano 154 decyzje zezwalające na ekshumacje zwłok, cztery wnioski pozostawiono bez rozpoznania.

Wydano 27 postanowień na sprowadzenie zwłok lub urny z prochami zza granicy oraz cztery decyzje zezwalające na wywóz zwłok poza granice RP.

3.3 Stan sanitarny środków transportu publicznego

W okresie sprawozdawczym kontrolą objęto trzy środki transportu, samochody specjalistyczne z przeznaczeniem na przewóz zwłok. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości co do ich stanu sanitarno- technicznego.

3.4 Gospodarka odpadami

Odpady stałe na terenie miasta Koszalina gromadzone były w pojemnikach usytuowanych na utwardzonym terenie lub w tzw. podziemnych kosze na śmieci. Odnotowano znacznie mniejszą liczbę interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego w miejscu gromadzenia odpadów.

Na terenie miasta zauważalny był problem dotyczący gromadzenia odpadów wielkogabarytowych. Zauważalne było, że pomimo usunięcia/wywozie odpadów wielkogabarytowych, miejsca te nie były właściwie uprzątnięte. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Koszalinie, odpowiedzialne było za wywóz odpadów oraz porządek w miejscu ich gromadzenia, tylko bezpośrednio po ich odebraniu. Za stałe utrzymanie, we właściwym stanie sanitarno - porządkowym, miejsca gromadzenia odpadów, osłon śmietnikowych i terenu wokół nich, odpowiedzialni byli właściciele nieruchomości (często zarządcy wspólnoty/spółdzielni). Obowiązek właściwego postępowania z odpadami ciążył na

właścicielach nieruchomości, na których powstają te odpady, którzy wskazali działkę, jako miejsce składowania odpadów.

4. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

W roku 2021 r. nadzorem sanitarnym na terenie Koszalina objętych było 1296 obiektów żywnościowo - żywnościowych w tym:

- 64 zakłady produkcyjne,
- 573 zakłady obrotu żywnością,
- 372 zakłady żywienia zbiorowego otwartego,
- 153 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 131 środków transportu służących do przewozu żywności

oraz:

- cztery wytwórnie materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością,
- 18 zakładów obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością,
- dwa zakłady produkcji i konfekcjonowania produktów kosmetycznych,
- dziewięć zakładów, których przeważającą częścią działalności jest obrót produktami kosmetycznymi.

W 2021r. w ramach realizacji planu Głównego Inspektora Sanitarnego odnośnie urzędowej kontroli i monitoringu żywności, pobierano próbki do badań laboratoryjnych, choć odbywało się to z różną częstotliwością w zależności od sytuacji epidemicznej. Reagowano również na wszystkie interwencje zgłaszane przez konsumentów.

Nadzorem objęto 1326 obiektów z zakresu żywności, żywienia, produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi. Przeprowadzono 714 kontroli, nałożono 48 mandatów karnych na łączną kwotę 10450 zł.

Najczęściej pojawiającymi się nieprawidłowościami, za które nakładano mandaty karne było:

- wprowadzanie do obrotu lub używanie do produkcji żywności po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości oraz żywności niewłaściwej jakości,
- brak utrzymania czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów,
- brak skuteczności przeprowadzonych procesów mycia i dezynfekcji,
- niehigieniczna sprzedaż żywności nieopakowanej, brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wpływem czynników zewnętrznych,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych,
- nieprawidłowości w przebiegu procesów technologicznych,
- brak wdrożenia procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

Stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły również stanu technicznego obiektów. Wydano 13 decyzji administracyjnych na poprawę niewłaściwego stanu sanitarnego w kontrolowanych obiektach. Wydano również sześć decyzji umarzających postępowanie administracyjne i jedną przedłużającą termin wykonania obowiązków. W 2021 roku wydano 103 decyzje zatwierdzających nowopowstałe objekty.

W ramach urzędowej kontroli żywności, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, pobrano do badań laboratoryjnych 319 próbek. Zakwestionowano dwie próbki żywności tj. próbę cukierków czekoladowych z orzechami ze względu na stwierdzenie obecności szkodników oraz próbkę mięsa wołowego z powodu niewłaściwych cech organoleptycznych. W obu przypadkach pobranie próbek było spowodowane zgłoszeniem niewłaściwej jakości żywności przez konsumentów. Produkty zostały wycofane z obrotu. Oprócz próbek środków spożywczych pobierano również próbki wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, produktów kosmetycznych, a także próbki sanitarne (zmiotki, wymazy). Próbek nie zakwestionowano.

W okresie sprawozdawczym do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie wpłynęły 82 interwencje konsumenckie. Dotyczyły one między innymi: niewłaściwych warunków sprzedaży żywności nieopakowanej, niewłaściwej jakości środków spożywczych, sprzedaży żywności po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia, braku zachowania porządku i czystości w zakładach, braku aktualnych badań do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu. Potwierdziło się 20 interwencji konsumenckich. W takich przypadkach na osoby odpowiedzialne za powstanie zaniedbań nakładano mandaty karne.

W trakcie kontroli obiektów każdorazowo weryfikowano prawidłowość przestrzegania obostrzeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem pandemii Sars-Cov-2. W minionym roku najczęściej zgłaszanych zastrzeżeń było nieprzestrzeganie wymagań i ograniczeń wprowadzonych związku z epidemią m.in. niestosowanie się do obowiązku zakrywania nosa i ust przez personel, nieudostępnianie środków do dezynfekcji rąk lub rękawiczek jednorazowego użytku, przebywanie większej niż dozwolona liczby osób w lokalach gastronomicznych i handlowych. Zgłaszano również nieprawidłowości leżące poza obszarem kompetencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie. W takich przypadkach podejmowano współpracę z innymi organami, najczęściej Policji.

4.1. Zakłady produkcji żywności, wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakłady produkcji produktów kosmetycznych

Zakłady produkcji żywności

Wśród nadzorowanych przez PSSE w Koszalinie zakładów produkcyjnych wyodrębnić można zakłady produkujące żywność na rynek krajowy lub również w celach eksportowych (lody przemysłowe, konfekcjonowane grzyby suszone, piwo, koncentraty spożywcze, produkty kosmetyczne). Natomiast większość zakładów produkcyjnych były to zakłady działające na rynku lokalnym (piekarnie, ciastkarnie, wytwórnie lodów rzemieślniczych, wytwórnie lodów z automatu, manufaktury słodczy, browar). Coraz większą popularnością cieszyła się produkcja w warunkach domowych, głównie ciast. Częstotliwość kontroli uwarunkowana była skalą zagrożeń związanych z wytwarzaną żywnością oraz liczbą wniosków interwencyjnych. W 2021r. wpłynęło pięć interwencji dotyczących działalności tej

grupy obiektów, z czego potwierdziły się trzy. Wydano cztery decyzje administracyjne, w tym dwie umarzające postępowanie. Nałożono trzy mandaty karne na kwotę 500 zł.

Pobrano do badań 43 próbki żywności: w tym 36 próbek lodów przemysłowych w ramach urzędowej kontroli żywności w kierunku badań mikrobiologicznych oraz oznakowania, pięć próbek lodów rzemieślniczych i jedną próbkę opakowań z kostkami lodu w ramach przekazanej interwencji w kierunku zanieczyszczeń fizycznych. Próbki nie były kwestionowane. W 2021r. w piekarniach pobrano do badań laboratoryjnych, w ramach urzędowej kontroli cztery próbki zmiotek z pomieszczeń magazynowych i hali produkcyjnej. Próbki były niekwestionowane. Pobrano jedną próbkę tłuszczu cukierniczego w kierunku określenia poziomu 3 MPCD. Nie kwestionowano żadnej z powyższych próbek.

Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Na terenie nadzorowanym znajdują się cztery zakłady produkcji materiałów do kontaktu z żywnością. W ramach sprawowanego nadzoru nad zakładami produkującymi materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością nałożono jeden mandat karny na producenta, który nie dopełnił formalności związanych z uzyskaniem wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Zakłady produkcji produktów kosmetycznych

Skontrolowano dwa zakłady wytwarzające produkty kosmetyczne, podczas kontroli w jednym z zakładów pobrano jedną próbkę żelu w płynie w kierunku badań chemicznych oceny znakowania i składu. Próbki nie kwestionowano.

4.2. Zakłady obrotu żywnością, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi

Zakłady obrotu żywnością

Największą grupą nadzorowanych obiektów były miejsca obrotu żywnością. Szczególnym nadzorem pod względem bezpieczeństwa żywności objęto hurtownie i supermarkety, z uwagi na skalę działalności i szeroki asortyment wprowadzany do obrotu. Obiekty te były często kontrolowane również z uwagi na pobór próbek do badań. Nie uległa zmniejszeniu liczba zgłaszanych interwencji dotyczących zakładów obrotu żywnością. W 2021r. wpłynęło 48 interwencji, z czego osiem potwierdzono.

Nadzór nad żywnością wprowadzana do obrotu realizowany jest również w takich zakładach jak: kioski, ruchome lub tymczasowe miejsca sprzedaży, apteki, sklepy zielarskie.

Coraz bardziej popularną formą wprowadzania do obrotu żywności była sprzedaż za pośrednictwem Internetu.

W omawianej grupie zakładów obrotu żywnością wydano osiem decyzji administracyjnych i nałożono 30 mandatów karnych na łączną kwotę 3800zł. Pobrano łącznie do badań 166 próbek żywności, w tym 158 próbek pobrano w supermarketach, w tym trzy próbki pobrano w ślad za interwencjami konsumentów. Zakwestionowano dwie próbki,

jedną z uwagi na obecność jednej martwej larwy oraz licznych jaj oprzędów w cukierkach „Michaszki Duo”, drugą w związku ze stwierdzeniem niewłaściwych cech organoleptycznych w próbce mięsa wołowego.

Zakłady obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi

Kontrole w tych zakładach związane były z poborem próbek do badań laboratoryjnych. W miejscach obrotu wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością pobrano osiem próbek do badań laboratoryjnych, w tym trzy próbki w kierunku migracji kadmu i ołowiu, trzy próbki w kierunku migracji specyficznej (suma pierwszorzędowych amin aromatycznych) i dwie próbki wyrobów do kontaktu z żywnością w kierunku migracji globalnej. W wyniku przeprowadzonych badań nie stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych limitów migrujących substancji.

4.3. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

Grupę obiektów żywienia zbiorowego otwartego stanowią m.in: restauracje, kawiarnie, punkty małej gastronomii, bary i drink-bary, pijalnie piwa, ruchome i tymczasowe punkty gastronomiczne. Do kwietnia 2021r działalność tych zakładów podlegała znacznym ograniczeniom w związku przepisami mającymi na celu zapobieganie rozprzestrzeniania się zakażeń Sars-CoV-2. Sytuacja ta powodowała konieczność sprawdzania przestrzegania przez przedsiębiorców powyższych obowiązków, a czynności kontrolne wykonywano niejednokrotnie w obecności funkcjonariuszy Policji.

W trakcie wszystkich kontroli sanitarnych zakładów żywienia zbiorowego sprawdzano również realizację wymagań ujętych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, ze szczególnym uwzględnieniem informacji dotyczących substancji alergennych.

Odnotowano 23 interwencje dotyczące nieprawidłowości w funkcjonowaniu zakładów żywienia zbiorowego otwartego, potwierdziło się sześć.

Wydano cztery decyzje administracyjne dotyczące poprawy stanu technicznego, a za nieprawidłowy stan sanitarny nałożono 40 mandatów na kwotę 4250 zł. Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami było: niewłaściwe przechowywanie żywności nietrwałej mikrobiologicznie, brak segregacji żywności w urządzeniach chłodniczych, brak porządku i czystości w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, nieprawidłowości w przebiegu procesów technologicznych, nieprawidłowe przeprowadzane zabiegi mycia i dezynfekcji.

W omawianej grupie obiektów do badań w ramach urzędowej kontroli żywności, pobrano 21 próbek z grup asortymentowych: soki warzywne, soki owocowe (100% z naturalnego źródła), soki z mieszanych owoców i warzyw, RTE), mieszane oleje/ tłuszcze do smażenia, olej/tłuszcz palmowy, mięso ssaków, ptaków, kebab mrożony. Próbek nie kwestionowano.

4.4. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego to głównie: stołówki w szpitalach, domach pomocy społecznej, żłobkach, przedszkolach, szkołach, bursach i internatach, w zakładach specjalnych i karnych, stołówki pracownicze, bufety w zakładach pracy, punkty wydawania posiłków, stołówki studenckie, oraz zakłady usług cateringowych.

W okresie sprawozdawczym wpłynęła jedna interwencja dotycząca złego samopoczucia dziecka po spożyciu posiłku w przedszkolu. Przeprowadzone postępowanie nadzоровe w sprawie nie wykazało nieprawidłowości w placówce.

W tej grupie obiektów wydano cztery decyzje administracyjne dotyczące poprawy stanu technicznego. Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami dotyczącymi stanu sanitarnego obiektów były: braku czystości i porządku w pomieszczeniach, niewłaściwe prowadzenie procesów technologicznych, brak segregacji żywności w urządzeniach chłodniczych, nieprawidłowości w zakresie wdrażania opracowanej dokumentacji systemu HACCP. Za stwierdzane nieprawidłowości stanu sanitarnego nałożono sześć mandatów karnych na łączną kwotę 1400zł.

W zakładach prowadzących żywienie dzieci przeprowadzano ocenę teoretyczną jadłospisów dekadowych posiłków pod kątem realizacji zasad prawidłowego żywienia, a w przypadku placówek oświatowych w kontekście obowiązujących w tym zakresie przepisów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W trakcie wszystkich kontroli zakładów żywienia zbiorowego sprawdzano realizację wymagań ujętych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, ze szczególnym uwzględnieniem informacji dotyczących substancji alergicznych.

Pobrano do badań laboratoryjnych: posiłek w Szpitalu Wojewódzkim w Koszalinie w kierunku oceny wartości odżywczej posiłków, pobrano pięć próbek sanitarnych do badań laboratoryjnych w związku z podejrzeniem zbiorowego zachorowania po spożyciu posiłku w stołówce szkolnej. Próbkę nie były kwestionowane.

4.5 System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach: RASFF - Rapid Alert System for Food and Feed

W roku sprawozdawczym otrzymano 56 powiadomień alarmowych, 23 powiadomienia informacyjne i cztery powiadomienia o niezgodności dotyczące produktów spożywczych oraz przedmiotów i materiału przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W przypadkach otrzymania powiadomienia alarmowego dotyczącego produktu zagrażającego zdrowiu lub życiu, bezzwłocznie wdrażano działania zgodnie z procedurą systemu RASFF. Ustalano, czy w obrocie handlowym znajduje się kwestionowana żywność lub wyrób przeznaczony do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono kontrole obiektach wskazanych w listach dystrybucyjnych, tj: hurtowniach, sklepach, aptekach w zakresie ustalenia obecności na stanie wycofywanych z obrotu produktów. Nadzorowano proces wycofywania z obrotu produktów objętych powiadomieniami alarmowymi. W każdym przypadku przesyłano pismo do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego

Inspektora Sanitarnego w Szczecinie informujące o przeprowadzonym postępowaniu w ramach systemu RASFF.

4.6 Nadzór nad obrotem grzybami świeżymi i przetworami grzybowymi

W 2021 r. w sezonie grzybowym przeprowadzono kontrole sanitarne skupu grzybów i runa leśnego, stanowisk sprzedaży grzybów leśnych dziko rosnących na targowiskach i w miejscach sprzedaży w ramach nadzoru nad obrotem grzybami. Łącznie przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych w tym skontrolowano 10 stanowisk ze sprzedażą grzybów).

W wyniku kontroli stwierdzono, że osoby handlujące grzybami leśnymi dziko rosnącymi nie miały trudności z uzyskiwaniem atestu na grzyby na targowisku miejskim w Koszalinie. Prowadzono także nadzór nad grzybami od osób indywidualnych w zakresie oceny ich przydatności do spożycia i klasyfikacji gatunkowej. W wyniku kontroli stwierdzano, że osoby handlujące grzybami posiadały atesty uzyskane od klasyfikatorów. Sprawdzone 37 atestów. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Koszalinie w trakcie całego sezonu grzybowego dyżurował klasyfikatorów grzybów. Nie odnotowano interwencji dotyczących sprzedaży grzybów. Pracownicy Stacji posiadający stosowne uprawnienia klasyfikatorów grzybów pełnili dyżury w sezonie grzybowym.

4.7 Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami i środkami masowego przekazu

W 2021r. z uwagi na sytuację epidemiczną kraju i związaną z tym koniecznością sprawdzania przestrzegania przez przedsiębiorców wprowadzonych przepisami prawa obostrzeń, nakazów i zakazów, szczególne znaczenie miała współpraca z Policją i tym samym osiągnęła znacznie większą niż dotychczas skalę. Przedstawiciele Policji byli znacznie częściej wzywani w przypadku gdy dochodziło do utrudniania czynności kontrolnych przez przedsiębiorców czy osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Wyjątkowe warunki ograniczyły wspólne działania dotychczas podejmowane w ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną. Przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii w Koszalinie trzy kontrole punktów sprzedaży na targowisku miejskim. Były to kontrole w zakresie monitorowania obrotu mięsem w związku z zagrożeniem afrykańskim pomorem świń. Ponadto przeprowadzono jedną kontrolę interwencyjną dotyczącą sprzedaży żywych ryb z widocznym nalotem pleśni na powierzchni skóry.

Przeprowadzono również cztery kontrole z przedstawicielami Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Gdyni w trzech obiektach obrotu żywnością tj.: w dwóch hurtowniach nabiałowych i w hurtowni mrożonek. W dwóch przypadkach – w hurtowni mrożonek oraz w hurtowni nabiału stwierdzone nieprawidłowości sanitarne, za które nałożono mandaty karne. Nieprawidłowości usunięto.

W 2021 r. nie przeprowadzono wspólnych kontroli z przedstawicielami Inspekcji Handlowej. W przypadkach przekazania przez Państwową Inspekcję Handlową informacji o

stwierdzeniu w obrocie środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia oraz o rażącym naruszeniu zasad higieniczno-sanitarnych, każdorazowo podejmowano działania kontrolne we wskazanych obiektach.

W 2021 r. w ramach współpracy z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przekazywano stwierdzone uwagi do znakowania środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

Nie prowadzono wspólnych działań z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictw, Inspekcją Farmaceutyczną oraz Inspekcją Pracy.

5. ŚRODOWISKO PRACY I CHOROBY ZAWODOWE

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie w roku 2021 znajdowało się 987, w których zatrudnionych było 28165 pracowników. W roku sprawozdawczym skontrolowano 98 zakładów pracy, przeprowadzając 112 kontroli sanitarnych. Realizowano planowe, sprawdzające, interwencje. Ponadto rozpatrzono 19 zgłoszeń w sprawie podejrzenia chorób zawodowych.

W toku postępowania administracyjnego wydano w sumie 35 decyzji administracyjnych oraz wystawiono 14 decyzji płatniczych. Decyzje administracyjne dotyczyły: przedstawienia aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy, zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, przedstawienia aktualnych pomiarów natężenia oświetlenia na stanowiskach pracy, wykonania lub zaktualizowania rejestru badań i pomiarów czynników szkodliwych oraz kart badań i pomiarów, obniżenia stężenia i natężenia czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy, zapewnienie prawidłowego przydziału i postępowania z odzieżą, obuwiem roboczym oraz środkami ochrony indywidualnej. Stwierdzono, że w przekroczeniach normatywów higienicznych pracowało 3785 pracowników. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzje administracyjne.

W zakładach prowadzono również działania kontrolne związanych z przestrzeganiem przepisów związanych z wprowadzonym w RP stanem epidemii.

5.1 Narażenie zawodowe na czynniki szkodliwe w środowisku pracy

Na podstawie wyników badań i pomiarów środowiskowych ustalono liczbę pracowników pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych czynników szkodliwych występujących w zakładach pracy na terenie Koszalina.

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że w 2021 roku w przekroczeniach normatywów higienicznych pracowało 3795 osób co oznacza, że liczba narażonych pracowników zwiększyła się w stosunku do 2020.

W porównaniu z rokiem ubiegłym przedstawia się to następująco:

Rok	Liczba osób pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych ogółem	Hałas		Pył	Substancje chemiczne	Drgania mechaniczne
2020	3113	3112		2	0	0
2021	3795	3795		10	0	0

Szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie reżimu sanitarnego oraz zastosowanie zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie przeciwdziałania COVID-19.

5.2 Ocena narażenia zawodowego na czynniki rakotwórcze, mutagenne oraz szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy

W 2021 roku w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania substancji i mieszanin chemicznych przeprowadzono sześć kontroli sanitarnych oraz jedną kontrolę w zakresie sprzedaży produktów biobójczych. Podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2021r. w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie znajdowało się 150 zakładów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym 90 zakładów stosujących w działalności zawodowej niebezpieczne substancje i mieszaniny chemiczne, 57 dystrybutorów (wprowadzających do obrotu) substancji i mieszanin niebezpiecznych, dwóch dalszych użytkowników – formulatorów, 29 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, dwa wprowadzające prekursorów narkotyków oraz cztery stosujące prekursorów narkotyków w procesie technologicznym.

W zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków przeprowadzono dwie kontrole sanitarnych, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości. Osoby pracujące w kontakcie z mieszaninami niebezpiecznymi posiadały aktualne orzeczenia lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na zajmowanym stanowisku, wyposażone były w odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej, a także odbyły szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownicy zapoznani zostali z kartami charakterystyk substancji i mieszanin niebezpiecznych.

Przeprowadzono również kontrole w zakresie stosowania mieszanin niebezpiecznych i leków cytostatycznych w dwóch zakładach opieki zdrowotnej.

5.3 Substancje i mieszaniny chemiczne, w tym produkty biobójcze, leki cytostatyczne i prekursorów narkotyków

W 2021 roku w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania substancji i mieszanin chemicznych przeprowadzono sześć kontroli sanitarnych oraz jedną kontrolę w zakresie sprzedaży produktów biobójczych. Podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2021 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Koszalinie znajdowało się 150 zakładów wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym 90 zakładów stosujących w działalności zawodowej niebezpieczne substancje i mieszaniny chemiczne, 57 dystrybutorów (wprowadzających do obrotu substancji i mieszanin niebezpiecznych, dwóch dalszych użytkowników – formulatorów, 29 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, dwa wprowadzające prekursory narkotyków oraz cztery stosujących prekursory narkotyków w procesie technologicznym.

W zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków przeprowadzono dwie kontrole sanitarnych, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Osoby pracujące w kontakcie z mieszaninami niebezpiecznymi posiadały aktualne orzeczenia lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na zajmowanym stanowisku, wyposażone były w odzież roboczą i środki ochrony indywidualnej, a także odbyły szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownicy zapoznani zostali z kartami charakterystyk substancji i mieszanin niebezpiecznych.

Przeprowadzono również kontrole w zakresie stosowania mieszanin niebezpiecznych i leków cytostatycznych w dwóch zakładach opieki zdrowotnej.

5.4 Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych

Na terenie Koszalina nie odnotowano w roku sprawozdawczym sklepów, w których oferowano produkty, które mogły zagrażać życiu i zdrowiu ludzi, co do których istniało uzasadnione podejrzenie, że stanowią środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. Prowadzony na bieżąco monitoring obiektów zlokalizowanych na terenie całego miasta, nie wskazywał, iż może być prowadzona działalność w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Sekcja Higieny Pracy PSSE Koszalin pozostaje w ścisłej współpracy w tym zakresie z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie.

Sekcja Higieny Pracy współpracuje z Dziecięcą Izbą Przyjęć, SOR oraz Działem Statystyki Medycznej Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie, Komendą Miejską Policji, Prokuraturą Rejonową, Prokuraturą Okręgową w zakresie zgłaszania podejrzeń zatruczeń środkami zastępczymi, w sytuacjach podejrzeń zatruczeń lub zgonów wywołanych ewentualnym zażyciem środków zastępczych.

5.5 Epidemiologia chorób zawodowych

W roku sprawozdawczym wydano 19 decyzji w sprawie chorób zawodowych, 11 postanowień dotyczących spraw chorób zawodowych, 17 kart stwierdzenia choroby zawodowej. W 14 przypadkach rozpoznano chorobę zawodową, natomiast w pięciu przypadkach wydano decyzję o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej. W toku postępowań administracyjnych w sprawie chorób zawodowych sporządzono 53 karty oceny

narażenia zawodowego. Odnotowano dwa zgłoszenia dotyczące COVID-19 – postępowania w trakcie procesu odwoławczego.

Warunkiem uznania choroby zawodowej była praca w narażeniu zawodowym, tj. w kontakcie z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, występującymi w środowisku pracy osoby poszkodowanej, albo w związku ze sposobem wykonywania pracy przez poszkodowanego (wynikającym z technologii i organizacji jego stanowiska pracy).

Wydane decyzje dotyczyły głównie chorób zawodowych takich jak: zespół cieśni w obrębie nadgarstka, zespół rowka nerwu łokciowego, zapalenie barku, przewlekłe zapalenie pochewki, choroby zakaźne lub pasożytnicze - Borelioza, choroby zakaźne – COVID-19, zespół wibracyjny: postać kostno-stawowa.

Odnotowano dwa odwołania od decyzji PPIS w Koszalinie w związku z wydanymi decyzjami w sprawie chorób zawodowych.

W roku sprawozdawczym wpłynęło 19 nowych zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych, postępowania w toku.

W 2021 r. kontynuowano współpracę w związku z prowadzonymi postępowaniami dotyczącymi chorób zawodowych z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Koszalinie oraz z Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi a także z Uniwersyteckim Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni, w zakresie sprawnego przepływu informacji zwłaszcza na etapie przygotowywania dokumentacji w celu skierowania pacjenta na badania lekarskie w sprawie chorób zawodowych.

W roku 2021 współpracowano z archiwami przechowującymi akta dotyczące zatrudnienia pracowników w przedsiębiorstwach zlikwidowanych. Współpraca ta dotyczyła prowadzonych postępowań administracyjnych w sprawach podejrzenia choroby zawodowej, a także współpracowano w zakresie wymiany informacji dotyczących zakładów pracy z innymi Powiatowymi Stacjami Sanitarno – Epidemiologicznymi oraz przeprowadzono oceny narażenia zawodowego w zakładach pracy znajdujących się na terenie powiatu koszalińskiego na prośbę innych Stacji.

5.6 Działania profilaktyczne

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych w zakładach pracy prowadzono działania oświatowe związane z uświadamianiem pracodawców i pracowników w zakresie istniejących zagrożeń wynikających z wykonywania pracy w narażeniu na szkodliwe czynniki dla zdrowia w środowisku pracy na zajmowanych stanowiskach. Szczególną uwagę zwracano na konieczność zapewnienia przez pracodawców i stosowania przez zatrudnionych pracowników na podstawie umowy o pracę środków ochrony indywidualnej oraz odzieży ochronnej i roboczej. Zwracano również uwagę na przestrzeganie obowiązujących przepisów prawa w zakresie zakazu palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów w zakładach pracy.

W ramach swoich czynności działania w związku z sytuacją epidemiologiczną zwracano szczególną uwagę na przestrzeganie reżimu sanitarnego przez pracodawców i pracowników w kontrolowanych zakładach pracy w zakresie udostępniania odpowiednich środków dezynfekcyjnych, rękawic, maseczek, przyłbic, zachowaniem bezpiecznego dystansu

między pracownikami. W związku z powyższym podjęto działania profilaktyczne w formie dystrybucji plakatów informacyjnych oraz broszur informacyjnych.

6. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Stosowanie do zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w zakresie sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w 2021 roku organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczebla powiatowego, zajmowały stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych m.in. w sprawach:

- projektów dokumentów: programów, strategii, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych dokumentów, opracowywanych i przyjmowanych przez organy administracji, obejmujących tereny województwa zachodniopomorskiego, w tym m.in. tereny gmin i powiatów;
- uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu;
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących w szczególności budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych;
- uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych.

Oceny dokonywana pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczyły m. in. przedsięwzięć inwestycyjnych takich jak: obiekty użyteczności publicznej, oświaty, wychowania i nauczania, opieki zdrowotnej, społecznej i socjalnej, handlu, usług, turystyki oraz budynków zamieszkania zbiorowego.

6.1 Uczestniczenie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

Na zawiadomienia Prezydenta Miasta Koszalina wydano jedną opinię sanitarną dotyczącą projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części osiedla Unii Europejskiej w Koszalinie. Wydano jedną opinię dotyczącą uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów, dokumentów strategicznych dotyczących zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dzierżęcín- Lubiatowo” w Koszalinie.

W roku 2021r. nie wpłynęły wnioski Prezydenta Miasta Koszalina o wydanie opinii w zakresie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, sporządzenia raportu i jego zakresu dla planowanych przedsięwzięć.

Wydano jedną opinię w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Przebudowa instalacji do przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych - instalacji do produkcji regranulatu, zlokalizowanej na działce nr 663 obręb 22 m. Koszalin.

6.2 Uzgadnianie warunków realizacji przedsięwzięć

Nie wydano w 2021r. opinii pozytywnych realizacji przedsięwzięcia, w związku z art. 77 ust. 1, pkt. 2i ust. 7, art.78 ust.1 pkt. 2 i ust.4 ustawy z dnia 3 października 2008r.

o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r. poz. 2373).

6.3 Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W oparciu o analizę projektu budowlanego oraz technologicznego dokonano uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych inwestycji tj.: gabinetu stomatologicznego - indywidualna praktyka lekarza stomatologa, usytuowanego w istniejącym budynku mieszkalnym jednorodzinny przy ul. Zwycięstwa 232 w Koszalinie.

6.4 Uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego.

Na wniesione przez inwestorów zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektów budowlanych, w związku z przystąpieniem do ich użytkowania przeprowadzono na terenie miasta Koszalina 21 odbiorów obiektów nowo zrealizowanych oraz po przebudowie i rozbudowie. Obiekty wybudowane zostały w oparciu o projekty budowlane uzgodnione pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Dokonano odbiorów obiektów nowo zrealizowanych oraz po przebudowie, rozbudowie m. in.:

- przebudowa budynku C – pawilonu dziecięcego Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie, z wyłączeniem części sal chorych na II, III i IV piętrze;
 - sale chorych na II, III i IV piętrze pawilonu dziecięcego w związku z wykonaniem wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej zamierzenia inwestycyjnego pn.: Przebudowa budynku C – pawilonu dziecięcego Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie;
 - przebudowa części budynku „F” na potrzeby pracowni tomografii komputerowej w budynku Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie,
 - budowa Strażnicy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 1, na którą składają się: budynek z częścią administracyjną, bojową, garażową, warsztatową i myjnią, hala magazynowa, place postojowe, drogi wewnętrzne, chodniki, oświetlenie zewnętrzne, wspinalnica z magazynem, boisko z ogrodzeniem wysokości 6,0m, bieżnia z torem przeszkód, wiata na rowery, maszt flagowy oraz schody terenowe z dojściem w Koszalinie;
 - budowa zespołu budynków handlowo-usługowych (budynek A i budynek B) wraz z urządzeniami budowlanymi w Centrum Handlowym VENDO PARK – w zakresie budynku B,
 - rozbudowa budynku usługowego w Koszalinie (park rozrywki);
 - przebudowa i rozbudowa Amfiteatru w Koszalinie;
 - przebudowa budynku usługowego z mieszkaniem właściciela oraz zmiana sposobu użytkowania części mieszkania na powiększenie części usługowej w Koszalinie (przedszkole);
 - remont i przebudowa części budynku na potrzeby centrum kultury studenckiej „Kreślarnia” na terenie osiedla akademickiego Politechniki Koszalińskiej w Koszalinie,
 - budynek usługowy – pizzeria z infrastrukturą techniczną,
 - budynki handlowo-usługowe sieci DINO, Biedronka, Stokrotka;
- Nowo oddawane obiekty zrealizowane były zgodnie z projektami budowlanymi, uzgodnionym pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

7. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należał nadzór oraz kontrola w zakresie: warunków do utrzymania higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, zapobiegania zagrożeniom fizycznym, chemicznym i biologicznym wynikającym ze specyfiki pracy ucznia w szkołach, oceny tygodniowego rozkładu zajęć uczniów, prawidłowego oświetlenia stanowiska pracy ucznia, oceny profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach, gospodarki substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach, warunków do prawidłowej organizacji wychowania fizycznego, wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

7.1. Działalność kontrolna

W 2021r. Państwowa Inspekcja Sanitarna w Koszalinie posiadała w ewidencji 504 placówki, w tym na terenie miasta Koszalina 217 placówek: 155 stałych (żłobki, przedszkola, szkoły) oraz inne placówki oświatowo-wychowawcze i 62 placówki wypoczynku zimowego i letniego. Działalność sezonowa związana była z pobytem dzieci i młodzieży. Były to następujące placówki: 27 żłobków, 50 przedszkoli/inne formy wychowania przedszkolnego, 18 szkół podstawowych, w tym jedna szkoła specjalna, dziewięć liceów, trzy technika, jedna branżowa szkoła I i II stopnia, trzy szkoły policealne, osiem zespołów szkół, w skład których wchodzi internaty, warsztaty szkolne, osiem placówek z pobytem całodobowym, pięć domów studenckich, jedna bursa międzyszkolna, MOAS, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, 17 placówek wsparcia dziennego (m.in. świetlice, OREW, poradnie), Pałac Młodzieży, trzy szkoły wyższe, schronisko młodzieżowe, sześć innych placówek (sale zabaw), 62 placówek sezonowych - zarejestrowane turnusy w bazie MEN.

Przeprowadzono ogółem 120 kontroli, w tym w placówkach na terenie Miasta Koszalin 72 kontrole. W 2021r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Koszalinie wpłynęły cztery interwencje na niewłaściwe warunki sanitarne w przedszkolu, szkole podstawowej i Liceum Ogólnokształcącym, a także na wypoczynek dzieci i młodzieży zorganizowany w formie półkolonii letniej na terenie miasta. Wniesione interwencje nie potwierdziły zasadności zarzutów. Interwencje dotyczyły: nieprzestrzegania wytycznych GIS, MZ i MEN opracowanych dla przedszkoli w zakresie przestrzegania wprowadzonych procedur bezpieczeństwa w okresie epidemii; organizacji w szkole sprawdzianu z matematyki dla uczniów przygotowujących się do egzaminu maturalnego; nieprzestrzegania w placówce dystansu między ławkami, nie noszenia maseczek na przerwach przez dzieci, uczęszczanie na lekcje dzieci z temperaturą; w trakcie wypoczynku letniego pomimo zamknięcia kąpieliska umożliwianie zajęć na wyciągu oraz na dmuchańcach w stałym kontakcie z wodą.

7.2 Postępowanie administracyjne

W 2021r. wydano 17 decyzji administracyjnych, w tym dwie decyzje-opinie, jedną decyzję umarzającą postępowanie administracyjne, 14 decyzji administracyjnych na poprawę warunków sanitarno-technicznych w szkołach przedszkolach, znajdujących się na terenie miasta Koszalina (w części to decyzje prolongujące termin wykonania). Podstawą wydania

decyzji administracyjnych najczęściej były nieprawidłowości polegające na niespełnieniu wymagań technicznych i sanitarnych określonych w obowiązujących przepisach i dotyczyły:

- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego drewnianego parkietu w salach zabaw dla dzieci w przedszkolach,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitu w sali gimnastycznej oraz podłogi w siłowni przy sali gimnastycznej,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – technicznego części ścian i sufitu, podłogi i poręczy klatki schodowej w przedszkolu,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – technicznego podłóg w salach lekcyjnych,
- doprowadzenie do należytego stanu sanitarno – technicznego nawierzchni parkingu na terenie szkoły,
- zapewnienia wentylacji mechanicznej w pomieszczeniu z natryskami przy sali gimnastycznej,
- doprowadzania do należytego stanu sanitarno – technicznego pomieszczenia natryskowni przy sali gimnastycznej dla uczniów,
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – technicznego ścian i sufitu, podłogi i stolarki okiennej w łazience dla dzieci przedszkolnych.

W roku 2021 za bieżący brak porządku i czystości w nadzorowanych placówkach na terenie Koszalina nałożono jeden mandat karny na kwotę 500zł i dotyczył on niepublicznego przedszkola. W związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym wydano 16 decyzji płatniczych na łączną kwotę 1702zł.

Na wniosek stron wydano wymagane przepisami prawa oświatowego sześć opinii sanitarnych w zakresie spełnienia bezpiecznych warunków sanitarnych wraz z otoczeniem do prowadzenia działalności dla sześciu przedszkoli, w tym dwie opinie dla przedszkoli funkcjonujących.

7.3 Ocena stanu sanitarnego nadzorowanych placówek

W roku 2021 powstało pięć nowych placówek na terenie miasta Koszalina. Był to niepubliczny żłobek i cztery niepubliczne przedszkola. Każda nowa placówka przed uruchomieniem działalności uzyskała pozytywną decyzję/opinię opiniującą warunki sanitarne.

Stan sanitarno-techniczny budynków, w których były zlokalizowane placówki oświatowe uznać można za dostateczny. Część placówek posiada jeszcze niski standard pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, stąd wskazane byłoby przeprowadzenie w nich remontów kapitalnych, co w sposób istotny poprawiłoby możliwość utrzymania w nich czystości i porządku.

W ramach kontroli środowiska warunków pobytu dzieci i młodzieży w różnego rodzaju placówkach kontrolowana była temperatura w okresie grzewczym w 11 pomieszczeniach czterech placówek. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie odnotowano interwencji na niską temperaturę w salach pobytu dzieci.

Zauważalna jest systematyczna poprawa w dostosowaniu mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci. Dyrektorzy szkół w miarę posiadanych środków finansowych doposażali pomieszczenia w nowe, posiadające certyfikaty bezpiecznego użytkowania meble szkolne. W 2021r. dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów i przedszkolaków ogółem w pięciu placówkach. Łącznie ocenę przeprowadzono w 13 oddziałach, analizie poddano 241 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W nadzorowanych placówkach wprowadzona i egzekwowana była ochrona piaskownic przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi w postaci przykryć piaskownic w czasie przerw w ich użytkowaniu, a także wygrabiania nieczystości, wymianie piasku przed rozpoczęciem sezonu zabaw w piaskownicy. Z powyższego wymogu placówki wywiązują się bez większych zastrzeżeń.

W 2021r. za bieżący brak porządku i czystości w nadzorowanym przedszkolu nałożono jeden mandat karny kwotą 500zł. Wydano zalecenia z natychmiastowym terminem usunięcia stwierdzonych uchybień sanitarnych. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń.

W roku 2021r. na terenie miasta Koszalina w placówkach oświatowo – wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, nie prowadzono dochodzeń epidemiologicznych w związku ze zgłoszeniem zbiorowego zachorowania wśród dzieci z objawami ze strony przewodu pokarmowego. We wszystkich kontrolowanych na terenie miasta Koszalina placówkach oświatowych, zastosowano się do obowiązującego całkowitego zakazu palenia wyrobów tytoniowych na ich terenie - nie funkcjonują palarnie, a także umieszczone były w widocznych miejscach odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia tytoniu. Nie karano za niezastosowanie się do wymogów przepisów prawnych regulujących tę kwestię i nie odnotowano interwencji w tym zakresie.

W 2021r. w obiektach nadzorowanych przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży prowadzone były kontrole planowe, interwencyjne, tematyczne (tzw. covidowe oraz pod kątem przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego), jak również odbiorowe. Praca pracowników Sekcji HDiM w 2021r. skupiona była na działaniach związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, w związku z zgłaszanymi przypadkami zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w placówkach oświatowych i innych placówkach dla dzieci.

W 2021r. z uwagi na liczne zachorowania na COVID-19 w placówkach, wydawano na wnioski dyrektorów, opinie na zawieszenie zajęć edukacyjnych i przejście na nauczanie zdalne dla uczniów. Przeprowadzone kontrole covidowe w placówkach potwierdziły pracę w podwyższonym reżimie sanitarnym, dyrektorzy posiadali opracowane procedury bezpieczeństwa w związku z epidemią SARS-CoV-2, na zgodność z wytycznymi. Stwierdzono zwiększenie świadomości personelu w zakresie utrzymania właściwego reżimu sanitarnego w tychże placówkach, poprzez codzienne mycie i dezynfekcję pomieszczeń i sprzętu, ze szczególnym uwzględnieniem sanitariatów i będących na wyposażeniu urządzeń sanitarnych, wzmożenie reżimu sanitarnego odnośnie higieny osobistej dzieci, a także personelu obsługi. Ponadto prowadzono wywiady epidemiologiczne z pracownikami żłobków, przedszkoli i szkół

oraz innych placówek oświatowych dla dzieci i młodzieży oraz z rodzicami dzieci w zakresie nakładanej kwarantanny.

7.4 Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie miasta

Na terenie Koszalina istniejąca baza lokalowa szkół lub internatów jest w minimalnym stopniu wykorzystywana do wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie zimowym i wakacyjnym.

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży, w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano 62 placówki wypoczynku (zimowego i letniego) w mieście Koszalin. Przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych turnusów kolonijnych (10 kontroli w sezonie letnim, dwie kontrole w sezonie zimowym).

W okresie sezonu zimowego i letniego na terenie Koszalina nie odnotowano przypadków prowadzenia turnusów niezgłoszonych do bazy Ministra Edukacji Narodowej tzw. „dzikich”. Do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Koszalinie nie zgłoszono interwencji na niewłaściwe warunki zakwaterowania dzieci i młodzieży. W trakcie wypoczynku w 2021r. na terenie Koszalina nie odnotowano zatruć pokarmowych oraz innych zachorowań. Odnotowano jedną interwencję na zorganizowanie kąpieliska w niewłaściwych warunkach sanitarnych. Interwencja nie potwierdziła zasadności wniesionych zarzutów.

8. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

W roku 2021 pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizował na terenie Koszalina zadania polegające na

- realizowaniu programów edukacyjnych i kampanii społecznych w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób oraz programów rządowych i strategii ogólnokrajowych w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób,
- nawiązywaniu współpracy w zakresie realizacji zadań, ze szczególnym uwzględnieniem władz lokalnych, organów rządowych oraz organizacji pozarządowych, realizujących zadania w zakresie ochrony zdrowia,
- opracowywaniu materiałów wydawniczych i pomocy dydaktycznych związanych z działaniami programowymi i kampaniami społecznymi,
- realizowaniu zadań wynikających z przepisów o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- diagnozowaniu potrzeb w zakresie realizacji badań dotyczących postaw i zachowań zdrowotnych społeczności,
- tworzeniu pozytywnego wizerunku Państwowej Inspekcji Sanitarnej w środkach masowego przekazu, w tym w mediach społecznościowych,
- zarządzaniu treścią serwisów internetowych Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- współtworzeniu oraz realizowaniu strategii komunikacji zewnętrznej dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej,

- informowaniu społeczeństwa o najważniejszych uwarunkowaniach stanu zdrowia, zagrożeniach, zasadach i metodach zapobiegania oraz efektach prowadzonych przez jednostki organizacyjne PIS,
- prowadzeniu działań edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze „nowych narkotyków” we współpracy z Głównym Inspektorem Sanitarnym oraz właściwymi organami i organizacjami,
- działaniach informacyjno-edukacyjnych w zakresie narażenia na radon w pomieszczeniach.

8.1 Główne programy prozdrowotne

Krajowe programy edukacyjne realizowane na terenie powiatu

1. Program edukacji ekologicznej „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Celem programu było zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych. Program skierowany był do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat.

Realizację programu wiązała się dystrybucją materiałów edukacyjnych do realizacji działań programowych, zamieszczanie informacji w mediach społecznościowych, prelekcje w przedszkolach z zakresu zwiększania świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych. Koordynatorzy przedszkolni w ramach realizacji działań programowych organizowali konkursy i zabawy edukacyjne z zakresu zdrowego odżywiania i ekologii.

2. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkół podstawowych, ich rodziców i opiekunów pt. „Bieg po Zdrowie”

Celem programu było zwiększenie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych w kontekście szkodliwości palenia papierosów oraz kształtowanie odpowiednich umiejętności i postaw przyczyniających się do podejmowania odpowiednich decyzji na rzecz zdrowego stylu życia.

W ramach prowadzonych działań wysyłano pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych i sprawozdawczości. W szkołach podstawowych realizujących program prowadzone były prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i filmów/spotów edukacyjnych dla uczniów klas IV. Zwracano uwagę na profilaktykę biernego palenia tytoniu, konsekwencje zdrowotne, społeczne i ekonomiczne uzależnienia od tytoniu, zwrócono uwagę na problem używania przez uczniów e-papierosów, przedstawiono szkody zdrowotne. Prowadzone były zajęcia z zakresu asertywności w przypadku kontaktu z osobą palącą.

3. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Program „Trzymaj Formę” skierowany był do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców. Odnosił się do promocji racjonalnego żywienia i aktywności fizycznej.

W ramach prowadzonych działań kierowano pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych oraz dystrybuowano materiały edukacyjne do realizacji działań programowych. W szkołach podstawowych z prowadzone były prelekcje z zakresu wpływu aktywności fizycznej na zdrowie dzieci i młodzieży. Podczas prelekcji dla chętnych uczniów dokonywany był pomiar BMI na wadze z analizatorem składu ciała.

4. Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Głównym celem programu było ograniczenie używania alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym tj. między 15 a 49 rokiem życia. Program realizowany był w ramach Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” współfinansowany w ramach Szwajcarsko- Polskiego Programu Współpracy. Program adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

W ramach prowadzonych działań kierowano pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do realizacji działań programowych. W ramach realizacji programu w szkołach ponadpodstawowych prowadzone były prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i filmów edukacyjnych z zakresu wpływu alkoholu, tytoniu oraz środków psychoaktywnych na kobiety w wieku prokreacyjnym.

5. „Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”

Celem programu było popularyzowanie wiedzy na temat HIV/AIDS, promocja testowania w kierunku HIV, kształtowanie postaw tolerancji wobec nosicieli wirusa HIV i chorych na AIDS, ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV oraz zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS.

W ramach prowadzonych działań kierowano pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do realizacji działań programowych, a także umieszczano informacje w mediach społecznościowych.

Wojewódzkie programy edukacyjne

1. Wojewódzki Przedszkolny Program Zdrowia Jamy Ustnej i Zapobiegania Próchnicy „Zdrowe zęby mamy, marchewkę zajadamy”

Celem programu było ograniczenie próchnicy zębów i kształtowanie prozdrowotnych zachowań w zakresie higieny jamy ustnej u dzieci przedszkolnych.

W żłobkach i przedszkolach realizujących program przeprowadzono prelekcje z zakresu profilaktyki próchnicy i zdrowia jamy ustnej, odbyły się projekcje bajki edukacyjnej

oraz zajęcia warsztatowe z zakresu prawidłowego mycia zębów z wykorzystaniem modelu szczęki. W ramach prowadzonych działań kierowano również pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do realizacji działań programowych. Koordynatorzy przedszkolni w ramach realizacji działań programowych organizowali konkursy i zabawy edukacyjne z zakresu profilaktyki próchnicy.

Główne akcje realizowane na terenie powiatu

1. Światowy Dzień bez Tytoniu 2021

Hasło przewodnie Światowego Dnia Bez tytoniu 2021 ogłoszone przez Światową Organizację Zdrowia brzmiało: „Commit to quit”, co w wolnym tłumaczeniu sugeruje zobowiązanie do zakończenia nałogu / złożenie obietnicy rzucenia palenia.

W ramach prowadzonych działań kierowano pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do realizacji działań programowych, a także umieszczono informacje w mediach społecznościowych.

2. Bezpieczne Wakacje

Celem akcji było propagowanie wśród dzieci i młodzieży zasad zdrowego odżywiania, spożywania zwłaszcza sezonowych warzyw i owoców, z ograniczaniem konserwowanej żywności. Zachęcano do aktywności fizycznej, kształtowania prawidłowych nawyków higienicznych, zapobiegania nałogom, propagowano profilaktykę HIV/AIDS i utrwalano zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, profilaktyka zachorowań na COVID-19.

W ramach realizacji działań przeprowadzono we współpracy z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie prelekcje dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, w tym grypy i zakażeń SARS-CoV-2, szkodliwości palenia tytoniu, higieny osobistej, zasad zdrowego żywienia. Zaprezentowano filmy edukacyjne o higienie osobistej i zdrowym żywieniu oraz przeprowadzono warsztaty z wykorzystaniem planszy edukacyjnej z zakresu zasad bezpieczeństwa fizycznego, zdrowotnego i psychicznego podczas wypoczynku letniego. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki zakażeń SARS- CoV-2. Do organizatorów wypoczynku letniego wystosowano pisma intencyjne z zaproszeniami do udziału w konkursach profilaktycznych organizowanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Szczecinie. Zamieszczanie informacji na stronie Facebooka Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Koszalinie.

3. Światowy Dzień Rzucania Palenia 2021

Kampania adresowana była nie tylko do osób dorosłych, uzależnionych od palenia tytoniu, ale również do osób młodych eksperymentujących z papierosami i palących okazjonalnie i towarzysko oraz do osób palących przy innych osobach niepalących, w tym przy dzieciach. Celem głównym kampanii było prowadzenie działań edukacyjnych na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zachęcanie osób palących do zerwania z nałogiem.

W ramach realizacji programu w szkołach prowadzone były prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i filmów edukacyjnych z zakresu profilaktyki palenia tytoniu biernego i czynnego oraz z profilaktyki używania papierosów elektronicznych. Pisma intencyjne dotyczące realizacji działań edukacyjnych oraz dystrybucja materiałów edukacyjnych do realizacji działań programowych. Zamieszczono informacje w mediach społecznościowych.

4. Profilaktyka chorób zakaźnych- grypa

Celem było zmniejszenie zakażeń grypą, poznanie przez społeczeństwo objawów oraz sposobów jej zapobiegania.

W ramach realizacji działań edukacyjnych prowadzone były prelekcje z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i filmów edukacyjnych z zakresu profilaktyki grypy i przeziębienia. Zamieszczono informacje w mediach społecznościowych.

5. Program edukacyjny „Znamie znam je”

Celem programu było budowanie wśród młodzieży świadomości w zakresie profilaktyki czerniaka oraz odpowiedzialnych zachowań i prozdrowotnych postaw oraz upowszechnienie wiedzy o czerniaku – nowotworze złośliwym skóry. Program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

W ramach prowadzonych działań przekazano pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do realizacji działań programowych. Zamieszczono informacje w mediach społecznościowych.

6. Program edukacyjny „Podstępne WZW”

Głównym celem programu było podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym, stanowił ważny element działań edukacyjnych w szkole. Celem programu było przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażeń HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki, pobudzenie do refleksji nad własnymi zachowaniami zdrowotnymi i kształtowanie prawidłowych zachowań w stosunku do osób zakażonych. Program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

W ramach prowadzonych działań przekazano pisma intencyjne dotyczące realizacji działań programowych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do realizacji działań programowych. Zamieszczono informacje w mediach społecznościowych.

7. Bezpieczne grzybobranie

Celem akcji było pogłębienie wiedzy rodziców i opiekunów na temat zasad bezpiecznego grzybobrania oraz zapoznanie dzieci i rodziców z okazami grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących.

W ramach akcji zorganizowano stoisko edukacyjne oraz wystawy atrap grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących dla dzieci, rodziców/opiekunów i kadry pedagogicznej.

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Celem wystawy, organizowanej już od wielu lat, było zapoznanie z tematyką profilaktyki zatruc grzybami, cechami identyfikującymi najważniejsze grzyby jadalne i podobne do nich, często z nimi mylone, grzyby trujące. Na wystawie zaprezentowane były atrapy grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących, pogrupowanych pod kątem ich podobieństwa zewnętrznego, tak, aby łatwiej można było dostrzec różnice między nimi – czasem niezwykle subtelne. Zamieszczono również informacje w mediach społecznościowych. Zorganizowano prelekcje z zakresu bezpiecznego grzybobrania dla uczestników jesiennego wydarzenia „Prosto z lasu” zorganizowanego w Ogrodzie Botanicznym „Arboretum Karnieszewice”.

8. Działania związane z epidemią koronawirusa

Celem akcji było zmniejszenie zachorowań na COVID-19, poznanie przez społeczeństwo objawów oraz sposobów jej zapobiegania. W ramach prowadzonych działań przekazano pisma intencyjne dotyczące zasad postępowania i profilaktyki COVID-19, dystrybucja materiałów edukacyjnych: zakłady pracy, sklepy, galerie, apteki, miejski zakład komunikacji. Prowadzono prelekcje dla uczniów szkół oraz dzieci i młodzieży w ramach wycieczki letniej z zakresu zasad ochrony przed COVID-19. Zamieszczanie informacji na stronie Facebooka Powiatowej Stacji Sanitarnej- Epidemiologicznej w Koszalinie. Dyżury telefoniczne przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koszalinie

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Koszalinie
ul. Zwycięstwa 136, 75-613 Koszalin

tel. 094 342-40-85; fax 094 342-53-57

<http://pssekoszalin.pis.gov.pl/> email: psse.koszalin@pis.gov.pl;